

Nunalerinermik inuussutissarsiteqarnermut inuussutissarsitunik siuarsaaneq pillugu nalunaarummut siunnersuutip tamanut ammasumik tusarniaassutigineqarnerata akissuteqaat Nunalerinermik Siunnersorteqarfimmit.

Atorfeqartugut ataatsimoorluta sammivarput tassanilu atorfigut samminniffiit assigiingiaartut iluaqusiullugu nunalerinerup ineriartoqqinnissaanut pitsanngorsaataasissaasorisarput siunnersuutigivarput kissaatigalugu siunnersuutaasut pimoorunneqarnissaat.

Ilanngussagut aappaluttumik naqinneqarput, iluarsiniagarput qaavatugut titarneqarput.

Neriuppugut siunnersuutigut tigulluarneqarlutik ilanngunneqarimaartut Nunalerinerup iluani suliaqartuusugut ilisimavarput nunalerinerup ingerlanerani iluaqutaasinnaasut siuarsarneqaaqqinnissaanut ingerlariaqqiisutaasinnaasut pingaaruteqartutut pisariaqartutullu isumaqarpugut.

Qujavugut tusarniaanermut periarfissinneqarluta peqataatinneqaratta.

Arnajaraq Svenningsen

Aningaasaqarnermut Siunnersorti

Hans Hansen

Immikkut Sulianik Siunnersorti

Henrik Frederiksen

Nunalerinermi siunnersortaaneq

Nammineerluni illuliat aamma ~~illut inissiisarfii~~ **illut inissisimasarfiit**

§ 2. Naalackersuisut nammineerluni illulianik najugaqarfissanik sananermut tigusiner-mulluunniit, imaluunniit ~~ittunik illumik~~ sulisunut inissiisarfissanik tigusinermut inuussutissarsiutinik siuarsaanermut tapiissuteqarsinnaapput.

Imm. 2. Taamaallaat nammineerluni illulianut, nunaleriffeqarfinni sananeqartunut inuussutissarsiutinik siuarsaanermut tapiisoqarsinnaavoq.

Imm. 3. Imm. 1 naapertorlugu inuussutissarsiutinik siuarsaanermi atortunut, nassiussinermut aningaasartuutininut, sanasunik ikiorteqarnermut aamma teknikkikkut siunnersorneqarnermut, nammineerluni illuliamut imaluunniit inissiisarfimmu atorneqartussanut aningaasartuutissatut naatsorsuutigineqartunut imaluunniit aningaasartuutininut uppersarnarneqarsimasunut tunniussisoqartassaaq, imatut agguaneq malinneqassalluni:

- 1) Taarsigassarsiat erniallit ~~15 %-it~~ **20 %-it**.
- 2) Taarsigassarsiat erniaqanngitsut akilersugassaangitsullu 75 %-it.
- 3) Nammineerluni aningaasaliissut ~~10 %-it~~ **5 %-it**.

Imm. 4. Inuussutissarsiutinik siuarsaanermut taarsigassarsiat piffissaq akilersorneqarfissaat sivilunerpaamik ukiunut 25-nut aalajangerneqassaaq.

Maskiinat sanaartukkallu allat

§ 4. Naalackersuisut inuussutissarsiutinik siuarsaanermi ukuninga pisinermut, sananermut tigusinermulluunniit tunniussisinnaapput:

- 1) Maskiinat, sakkut, imerterissutit, ~~ungatut~~ **ungallut** kiisalu ingerlatsinermi atortut pisariaqartut allat.
- 2) Innaallagissiornermut, nukissiutinik ~~ataavartunik tunngaveqanngitsunut~~ atortunik ~~sananeq~~ **pissarsineq** pisinerluunniit.
- 3) Suliamik ingerlatsinermut atatillugu angallammik ATV-milluunniit, inunnik inuussutissarsiornermilu assartuinermut atugassamik pisineq.

Imm. 2. Imm. 1 naapertorlugu inuussutissarsiutinik siuarsaanermi atortunut, nassiussinermut aningaasartuutininut, sanasunik ikiorteqarnermut aamma teknikkikkut siunnersorneqarnermut aningaasartuutissatut naatsorsuutigineqartunut imaluunniit aningaasartuutininut uppersarnarneqarsimasunut tunniussisoqartassaaq, imatut agguaneq malinneqassalluni:

- 1) Taarsigassarsiat erniallit ~~90 %-it~~ **80 %-it**.
- 2) Nammineerluni aningaasaliissut 10 %-it.
- 3) Taarsigassarsiat erniaqanngitsut akilersugassaangitsullu 10 %-it.
- 4) Immikkut ittunik anarterummut, 5 % nammineerluni aningaasaliisutit, 45 % taarsigassarsiat erniallit, 50 % taarsigassarsiat erniaqanngitsut akilersugassaangitsullu

Stk. 3. Inuussutissarsiutinik siuarsaanermut taarsigassarsiat piffissaq akilersorneqarfissaat sivilunerpaamik ukiunut qulinut aalajangerneqassaaq.

Iluarsaassinertit

§ 6. Naalakkersuisut maskiinani atortunillu allanik iluarsaassinernut inuussutissarsiutinik siuarsaanermut tunniussisinnaapput, iluarsaassineq nunaleriffiup ingerlanneqarnerani suliaa-nilu iluarsaassisoqartinnagu siunertaasumut naleqqukkunnaarnissaanut annertuumik isumaqartutut naliliiffigineqarpat.

Imm. 2. Imm. 1 naapertorlugu inuussutissarsiutinik siuarsaanermi atortunut, nassiussinermut aningaasartuutitut, sanasunik ikiorteqarnermut aamma teknikkikkut siunnersorneqarnermut, iluarsaassinernut atorneqartussanut aningaasartuutissatut naatsorsuutigineqartunut imaluunniit aningaasartuutitut uppersarneqarsimasunut tunniussisoqartassaaq, imatut agguaneq malinneqassalluni:

1) Taarsigassarsiat erniallit ~~90 %-it~~ 15 %-it.

2) Taarsigassarsiat erniaqanngitsut akilersugassaanngitsullu 75 %-it.

3) Nammineerluni aningaasaliissut 10 %-it.

Imm. 3. Inuussutissarsiutinik siuarsaanermut taarsigassarsiat piffissaq akilersorneqarfissaat sivilunerpaamik ukiunut qulinut aalajangerneqassaaq.

Nersutit erniortitat nersutaateqarnerlu

§ 7. Naalakkersuisut nersutinik erniortitassanik nersutaatinillu pisinissamut inuussutissarsiutinik siuarsaanermut tunniussisinnaapput, imatut pisoqartillugu:

1) pisinermi nersutaatit ~~tamarmiisut amerlingaatsiarpat~~ amerlassusaat 20 % sinnerpagu,

2) nersutit erniortitat nersutaatillu pigineqareersut napparsimaneq, silap pissusiani pissutsit assigisaalluunniit pequtugalugit annaasaqangaatsiarnerup kingunerisaanik pisinissaq pisariaqalersimappat,

3) siornatigut nunaleriffiusimasumi nunalerinermik ingerlatsinermik aallartitseqqittoqarpat,

4) nunalerivimmik nutaamik aallartitsisoqarpat

5) ingerlatsivinni inuit inuunerannut naleqqussakkanik nersutaatilinni nersutinik erniorti-tassanik pisinermi,

6) nunami uumasunik nujuartanik, nunalerinermi atorneqartussanik nunnigussinerni, imaluunniit

6) Naalakkersuisut inassuteqaataat nunalerinermullu politikki naapertorlugu nersutaatinik amerlisitsinermi.

Imm. 2. Imm. 1 naapertorlugu inuussutissarsiutinik siuarsaanermut taarsigassarsiat tunniunneqassapput, imatut agguarneqassallutik:

1) Taarsigassarsiat erniallit 90 %-it.

2) Nammineerluni aningaasaliissut 10 %-it.

Savaatilittut nutaatut aallartinnermi periarfissaq 5 % nammineerluni aningaasaliisutit, 65 % taarsigassarsiat erniallit, 30 % taarsigassarsiat taarsersugassaangitsut erniaqanngitsut

Imm. 3. Inuussutissarsiutinik siuarsaanermut taarsigassarsiat piffissaq akilersorneqarfissaat sivilunerpaamik ukiunut qulinut aalajangerneqassaaq.

Inuussutissarsiutinik siuarsaanermut taarsigassarsiat akilersorneqarnissaat

§ 15. Inuussutissarsiutinik siuarsaanermut taarsigassarsiat, taarsigassarsiatut ernialittut tunniunneqartut taarsigassarsiatut amerlaqatigiinnik aalajangersimasunik erniaqartinneqarlutik akilersorneqassapput.

Imm. 2. Inuussutissarsiutinik siuarsaanermut **ingerlatsinermut** taarsigassarsiat erniaat ukiumut **2 %**, **illuutitut taarsigassarsiat** 4 %-inut Naalackersuisuniit aalajangerneqarput.

§ 16

Imm. 8 Taarsersugassalik 100.000 kr.-it sinnerlugit kinguaattooruteqalersimappat, attartortitsisut qanimut suleqatiserinnissapput kinguaattooruteqarunnaarnissaa anguniarlugu

Qulequtaritinneqarpoq Isumakkeerineq → Isumakkeerinninneq

~~*Isumakkeerineq*~~ *Isumakkeerinninneq*

§ 27. Akiitsut, nalunaarut manna imaluunniit siornatigut aalajangersagaasimasut assingusut naapertorlugit inuussutissarsiutinik siuarsaanermut taarsigassarsiaasimasut pillugit taarsigassarsisup qinnuteqareernerani, pissutsit immikkut ittut tunngavigalugit tamanna naammaginatutut isumaqarfigineqarpat, aammalu taarsigassarsisup akiliisinnaanani uppersarsinnaappagu, Nunalerinermut Naalackersuisoq akiitsunik tamakkiisumik ~~itaannaasumittuunniit~~ **ilaanakuusumilluunniit** isumakkeerinnissinnaavoq. Taarsigassarsisoq akiliisinnaanngitsutut isigineqassaaq, taarsigassarsisoq akiliisinnaanngippat, aammalu ukiuni qaninnerni inuussutissarsiutinik siuarsaanermut taarsigassarsiaminik appartitsisinnaanera ilimanaateqanngippat. Aamma isumakkeerinnittoqassappat, isumakkeerinninnerup taarsigassarsisup aningaasaqarnikkut atugaanik ataavartumik pitsannguiffiunissaata ilimanaateqarnissaa piumasarineqarpoq.

Selvbygger- og indkvarteringshuse

§ 2. Naalakkersuisut kan tildele erhvervsfremme til opførelse eller overtagelse af et selvbyggerhus til beboelse samt til opførelse eller overtagelse af indkvarteringshuse til ansatte.

Stk. 2. Der kan kun tildeles erhvervsfremme til selvbyggerhuse der opføres i landbrugsområder.

Stk. 3. Erhvervsfremme efter stk. 1 tildeles som erhvervsfremmelån til dokumenterede forventede eller afholdte udgifter til materialer, fragtomkostninger, håndværkerhjælp og teknisk rådgivning, der skal bruges til selvbyggerhuset eller indkvarteringshuset, efter følgende fordeling:

- 1) Rentebærende lån ~~15%~~ **20%**.
- 2) Rente- og afdragsfri lån ~~75 %~~.
- 3) Eget indskud ~~10%~~ **5%**.

Stk. 4. Løbetiden på erhvervsfremmelånet fastsættes til højst 25 år.

Maskiner og øvrige anlæg

§ 4. Naalakkersuisut kan tildele erhvervsfremme til anskaffelse, opførelse eller overtagelse af følgende:

- 1) Maskiner, redskaber, vandingsanlæg, indhegning samt øvrigt nødvendigt driftsmateriel.
- 2) Opførelse eller anskaffelse af anlæg til elproduktion, ~~der ikke er baseret på vedvarende energi.~~
- 3) Anskaffelse af båd og ATV til person- og erhvervstransport i relation til drift af bedriften.

Stk. 2. Erhvervsfremme efter stk. 1 tildeles som erhvervsfremmelån til dokumenterede forventede eller afholdte udgifter til anskaffelsen, herunder materialer, fragtomkostninger, håndværkerhjælp og teknisk rådgivning, efter følgende fordeling:

- 1) Rentebærende lån ~~90%~~ **80 %**.
- 2) Eget indskud 10 %.
- 3) Rente- og afdragsfri lån **10 %**.
- 4) Særregel til husdyrgødningsspreder **5 % eget indskud, 45 % rentebærende lån, 50 % rente- og afdragsfri lån.**

Stk. 3. Løbetiden på erhvervsfremmelånet fastsættes til højst 10 år.

Reparationer

§ 6. Naalakkersuisut kan tildele erhvervsfremme til reparation af maskiner og øvrige anlæg, såfremt reparationen skønnes at være af væsentlig betydning for landbrugets fortsatte drift eller aktivet uden reparation ikke længere vil være egnet til dets formål. 3

Stk. 2. Erhvervsfremme efter stk. 1 tildeles som erhvervsfremmelån til dokumenterede forventede eller afholdte udgifter til materialer, fragtomkostninger, håndværkerhjælp og teknisk rådgivning der skal bruges til reparationen, efter følgende fordeling:

1) Rentebærende lån ~~90%~~ 15 %.

2) Rente- og afdragsfri lån 75 %.

3) Eget indskud 10 %.

Stk. 3. Løbetiden på erhvervsfremmelånet fastsættes til højest 10 år.

Avlsdyr og dyrehold

§ 7. Naalakkersuisut kan tildele erhvervsfremme til anskaffelse af avlsdyr og dyrehold i følgende tilfælde:

1) når der ved anskaffelsen sker en væsentlig udvidelse af den samlede besætning på over 20 %,

2) når anskaffelsen er nødvendig som følge af væsentligt tab af eksisterende avlsdyr og dyrehold på grund af sygdom, klimatiske forhold eller lignende,

3) når der genoptages landbrugsdrift i et tidligere landbrugsforetagende,

4) ved nyopstart af et landbrug,

5) ved anskaffelse af avlsdyr til bedrifter med semidomesticerede dyr,

6) ved ilandsætning af vilde landdyr til landbrugsformål, eller

6) når der sker en udvidelse af dyreholdet i overensstemmelse med Naalakkersuisuts anbefalinger og landbrugspolitik.

Stk. 2. Erhvervsfremme efter stk. 1 tildeles som erhvervsfremmelån efter følgende fordeling:

1) Rentebærende lån 90 %.

2) Eget indskud 10 %.

Som nyopstartet får avler eget indskud 5 %, 65 % rentebærende lån, 30 % rente- og afdragsfri lån

Stk. 3. Løbetiden på erhvervsfremmelånet fastsættes til højest 10 år.

Afvikling af erhvervsfremmelån

§ 15. Erhvervsfremmelån tildelt som rentebærende lån, afvikles som et fast forrentet annuitetslån.

Stk. 2. Naalakkersuisut fastsætter renten for erhvervsfremmelån til drift på 2 % og 4 % til selvbyggerhus p.a.

§ 16

Stk. 8 Hvis låntager har fået restance på over 100.000 kr., skal långiver lave en plan for afvikling af restancer med låntager

Siunnersuutitut Tunngavilersuutit:

§ 2-mut Illusiniarnermi assersuutigalugu illuutitaariniagaq pisiarinera sananeralu 1.500.000 kr. naleqarpat nammineerluni aningaasaliisutaasussa 150.000 kr.-imiisooq. Tamannalu ukiumoortumik akilersuutaasut ingerlatillugit aningaasat nammineerluni aningaasaliisutissat annertungaatsiarput. Tamanna patsisigalugu nammineerluni aningaasaliisutaasussa 5%-imut inissitsinniarparput taamaasilluni nammineq aningaasaliisutaasussa 150.000 kr.-imiit 75.000 kr.-imut appassamat. Ilutigalugu taarsersugassa 15%-imiit 20%-imut qaffanneqarpoq.

§ 4 Taarsigassarsiat erniallit 90 %-imiinerani Finanslov-imi aningaasaliisutit taarsersugassat erniallit nungullutik taarsersugassaangitsunik erniaqanngitsunik nujussisarneq pisarnikuuvoq, aningaasaliisutaasullu taarsersugassat erniallit aamma taarsersugassaangitsut erniaqanngitsut ataqatigiinerunissaat anguniarlugit taarsersugassartaat erniallit 80%-inngortinniarsarivarput taarsersugassaangitsumik erniaqanngitsumik 10%-imik inissiilluta.

§ 4 imm. 4 Ilassutitut aamma immikkut ilanngutsinniarparput anarterutimut immikkut ittumik peqalernissaa tamanna tunngavigineqarpoq savat anai atorluaanermik iluaqutitaqalernissaa anguniarlugu. Savat anai narsaatigisanut siaruartersinnaaneri naggorissaatissat tikisinnegartartut annikillisinneqalaarsinnaagamik. Ingerlatamik savaateqarfimmi anarteriteqartarnissaq pingaaruteqarlunnarpoq, tamannalu qulakkeerinnissutaasinnaalluni savaateqarfiit tamarmik anarteruteqalernissaat.

§ 6 Iluarsaassinerit iluani maskiinat atortullu pigisat nalillit attartunerunissaat iluaqutissaasinnaasoq iluatigalugu iluarsaasinerup iluani ajunnginnerusumik atugassaqartinnissaat anguniarlugu ilanngutsikkusupparput 75% taarsigassarsiat erniaqanngitsut inisillugu aamma taarsigassarsiat erniallit 15%-imut inisillugu.

§ 7 1) tassani uumasuutigisat naliginnaasumik 15-20 %-ii kinguaasioqqitsissatut unitsinneqartarput tamannalu annertuumik amerliliinermi pissappat naliginnaasumiik uumasuutigisat 20% qaangerlugu pisimappat annertuumik amerliliinermi taaneqarsinnaanera erseqqissarusuinnarparput.

§7 Imm. 2 – Tassunga ilassutitut ilanngunneqarnissaa pissusissamisut isigivarput savaateqarnerup nunatta iluani nunaateqarfittut ingerlaseqarnera toqqammaviummat annertusaaqqissinnaanissaq savaateqarnerup iluani siunertarlugu. Anguniagassaqarpugut ukioq 2030-imut savat Neqi A/S-imut akigineqartartut amerlingaatsiarnissaat, savaateqarneq annertusarneqassappat pingaarnerpaatut ikkinneqarnissaa kissaatigivarput.

§ 15 Imm. 2-mut tunngatillugu ilassutiginiarlugu Nunalerinermut Nalunaarusiaq oqaaseqaatiginikuusaanut attartornermi erniat 2%-imut inissinneqarnissaat.

§ 16 Imm. 8 pilersinniarparput taarsersugassanut tunngatillugu akiligassanerujussuortoornissaq pinaveersaartinniarlugu suleqatigiinerit annertunerusumik ingerlanneqartarsinnaammata soqutigisaqatigiit akunnermini.

Grunde til vores forslag:

§ 2 For køb af hus, for eksempel anskaffelse og byggelse koster 1.500.000 kr. Så skal man have 150.000 kr. i eget indskud og det er meget når man tænker på at man har det her årlige termin som man skal betale. Med 5 % eget indskud så skal der kun betales 75.000 kr. I forhold til 150.000 så er der forskel. Derimod så skal rentebærende lån sættes til 20 % fra 15 %.

§ 4 Med 90 % rentebærende lån så er det sket før at midler fra finansloven at man har overført penge som fra rente- og afdragsfri lån til rentebærende lån fordi der er ikke mere penge i rentebærende lån. For at skabe bedre balance på midlerne vil vi gerne sætte rentebærende lån til 80% og sætte ind 10% rente- og afdragsfri lån.

§ 4 stk. 4 Vi vil gerne tilføje særregel til anskaffelse af husdyrgødningsspreder. Det vil være med til at gøre landbruget mere bæredygtigt da det vil sikre en god udnyttelse af husdyrgødning samt have lidt mindre import af kunstgødning. Det er meget vigtigt at have husdyrgødningsspreder i bedriften.

§ 6 Indenfor reparation af maskiner og øvrige anlæg der vil vi gerne have med at der bliver sat ind 75 % rente- og afdragsfri lån, derimod sætte rentebærende lån til 15%. Vi vurderer at aktiver vil have længere levetid samt bedre mulighed for at reparere.

§ 7 1) Det er normalt at man har 15-20% af besætningen som man beholder til at avle, det er bare for at redegøre hvornår der er væsentlig udvidelse af besætningen og det er når den er over 20%.

§7 Stk.2 – Landbruget i vores land er til på grund af fåreavlere. Vi synes at det er vigtigt punkt for at nå op til rammerne for sektorplanen til 2030.

§ 15 stk. 2 Der vil vi gerne tilføje og henvise til Landbrugskommission forslag hvor man vil gerne sætte renten til 2 %.

§ 16 Stk. 8 vil vi gerne tilføje for at undgå alt for store restancer, når der kommer restance, skal der skabes bedre samarbejde mellem låntager og långiver for at sikre at der ikke er mere restancer.